

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felezőlapok
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 28 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: detési irodák :: ::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 163. szám.

Szerda, július 19.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefon jelentései. —

Hófer mai jelentései.

Budapest, Érkezett jul. 19-ikén d. u. 4 óra 30 perckor.

Orosz harctér:

Nincs változás.

A Moldavától délnyugatra ismét visszavertünk néhány orosz előretörést.

A Jablonicai és Zabiei hegyes és erdős vidéken a harcok számos elszórtan küzdő osztagok között folynak.

Delatyntól délnyugatra csapataink orosz osztagokat, a melyek a Pruth nyugati partjára nyomultak elő, a folyón át visszavetettek, miközben háromszáz foglyot ejtettek és két géppuskát zsákmányoltak.

Odább északra semmi lényeges nem történt.

Olasz harctér:

Az olaszok ismételt heves tüzérségi előkészítés után állásainkat a Borcolozorostói délkeletre háromszor nagy erővel támadták. Ezeket a támadásokat kézi gránátokkal, gépfegyvertűzzel és köögörgetegekkkel véresen visszavertük.

A karinthiai harcvonalon az élénk ágyutüz a Fella és Raibl ellen tovább tart.

Alpini osztagok éjjel támadást intéztek a Mittagskoffel ellen. Makacs küzdelem után a támadás megtört a védők szívós kitartásán. Eközben egy ellenséges géppuska került kezünkbe.

A Tarvis este ágyutűzben állt.

Az Isonzo-arcvonalon az olasz tüzérség főleg a doberdoi fennsíkot tartotta tűz alatt.

Délkeleti harctér:

Változatlan.

Hófer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy harcaink az oroszszal.

— Az oroszok nagy veszteségei. — A szerb csapatok mint komitácsi bandák Bukovinában.

Budapest, jul. 19. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Tegnap két orosz ezred megtámadta a Capul hegy csucsán levő állásainkat. Támadásuk voltaképpen a lucsnal ménes ellen irányultak. Az orosz rohamcsapatok ötször támadtak, de mindannyiszor véresen visszavertük őket. Állásaink előtt négyszáznál több orosz holttest fekszik.

Tüzérségi tűzünkkel a priszlopi nyeregől északra megállítottuk az oroszok támadását. Az oroszok kétszáz halott hátrahagyásával elmenekültek. A harcok erősbödnek.

Megállapítást nyert, hogy az oroszokkal együtt harcoló szerb csapatok, mint komitácsi bandák garázdálkodnak Bukovinában. Felgyújtják a házakat s mindenfelé fosztogatnak és rabolnak.

Prikulicsnál, Lucknál és Radzilivónál az oroszok támadásait véresen visszavertük.

Az oroszok a Capul hegy ellen intézett támadásuk során óriási veszteségeket szenvedtek.

Zabie és Tartarov között az oroszok megismételték támadásukat egyes előretolt állásaink ellen, de mindannyiszor eredménytelenül.

Budapest, jul. 19. A Ruszkij Invalid megállapítja, hogy az orosz offenzíva terve megindulásakor Magyarország felé való áttörésre, Lemberg elfoglalására és Breszt-Litovszk visszafoglalására irányult.

Az újabb hadműveletek során a két utóbbi cél háttérbe szorult s a Magyarország felé való előretörés lépett előtérbe.

A németek támadnak az angol fronton.

Budapest, jul. 19. Londoni hivatalos jelentés közli:

Longuevalnál a Séville erdőben lévő állásaink ellen a németek heves támadásokat kezdtek. A rendkívül heves harcok még tartanak.

Az angolok lefoglalják a holland gőzösöket.

Budapest, jul. 19. Rotterdamból sürgönyzik:

A kirkvalei holland konzul jelenti, hogy az angolok minden holland gőzöst rakományukkal együtt lefoglalnak és zsákmánynak minősítik.

A dardanellai és mezopotámiai harcok okmányai.

Budapest, jul. 19. Londonból sürgönyzik:

Hivatalos angol jelentés szerint, Asquith miniszterelnök a felsőházban közölte, hogy a kormány, a katonai hatóságok és a diplomáciai testületek együttes tanácskozáson elhatározták, hogy a dardanellai és a mezopotámiai hadműveletek okmányait nem hozzák nyilvánosságra, mert azok az ellenségnek értékes felvilágosításul szolgálnának.

Andrássy és Károlyi Bécsben.

Budapest, jul. 19. Andrássy Gyula gróf és Károlyi Mihály gróf tegnap Bécsbe utaztak. Egy újságíró ma beszélgetést folytatott Andrássy Gyula gróffal, aki kijelentette, hogy még ma látogatást tesz Burián báró külügyminiszternél és Krobotin hadügyminiszternél, akikkel tanácskozni fog. Arra a kérdésre, hogy kihallgatásra megy-e a királyhoz, Andrássy azt válaszolta, hogy ezt még nem tudja.

Az áruló osztrák képviselő.

Budapest, július 19. Luganoból sürgönyzik:

A cenzura megengedte az olasz lapoknak, hogy közölhessék az áruló Battisti trienti olasz nemzetiségi osztrák képviselőnek az osztrák-magyar csapatok által történt elfogatását és kötéssel való kivégzését.

A Secolo szerint Battisti megmenetése érdekében egy semleges állam közvetítésével lépések történtek, de eredménytelenül.

Az olaszok különben Battistit mint az olasz-ügy vértanuját dicsőítik s országos gyászünnepeket rendeznek emlékére, a melyen Barzilai mond beszédet. Az olaszok még azt is kieszeltek, hogy Romában azt az utcát, a melyben a magyar-osztrák nagykövetség palotája van, Battisti-utcának fogják elnevezni s az utca táblát a magyar-osztrák nagykövetség palotájára szögezik föl.

Casement halálos ítélete.

Budapest, július 19. Londonból sürgönyzik:

Min: a Reuter-ügynökség jelenti, Casement felebbezése halálos ítélete ellen, eredménytelen volt. Casement most mint a legfelsőbb fórumhoz, a felsőházhoz felebbez, föltéve, ha a főállamügyész ehhez hozzájárul.

HIREK.

A háztartási fémtárgyak rekvirálása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jul. 19.

Mint ismeretes, a honvédelmi miniszter elrendelte a háztartási fémtárgyaknak rekvirálását.

A rekvirálás az ország egy részében a tegnapi nappal már meg is kezdődött, míg Torontál vármegyében a rekvirálás a legközelebbi napokban fog megkezdődni.

A vármegye alispánja rekviráló fémátvételi bizottságokat alakított a vármegye összes járásában, amelyek a járások székhelyein fognak működni, kivéve a pancsovai járást, ahol Hertelendyfalván fog működni a bizottság.

A fémátvételi bizottságok elnökeiül az alispán a következőket nevezte, illetőleg küldte ki:

Alibunár: Bado nits Gyula,
Antalfalva: dr. Krohn Miklós,
Csene: Wiszt Ferenc,
Módos: Zsiros József,
Nagybecskereki járás: Lowieser Imre,
Nagykikinda város és járás: Száviés Gerő,

Nagyszentmiklós: Sziklássy István,
Pancsovai járás: Zatkalik Károly Hertelendyfalva,

Párdány: Sántha Gyula,
Perjámos: Hartner József,
Törökbecse: Garai Izsó,
Törökkanizsa: Tallián Jenő,
Zsombolya: dr. Reichrat Miklós.

Nagybecskereken a fémátvételi bizottság elnöke: Menezer Lipót, a szakértő: Daun Aladár. Nagybecskereken az átvételi helyiségül és raktárul a Daun-cég főutcai üzlete, illetve raktárhelyisége van kijelölve.

A rekvirálás bementés alapján történik. Az eltávolítandókat azonban igen szigorú büntetéssel sújtja a rendelet. Hatszáz koronáig terjedhető pénzbírsággal és két hónapig terjedhető fogsággal büntetik azokat, akik eltávolítandó fémtárgyaikat a fémátvételi bizottság a Daun-cég üzlethelyiségében veszi át a rekvirált fémedényeket és egyéb fémtárgyakat. Meglátogatja a bizottság mindazokat a telepeket és kereskedéseket, ahol fémtárgyakat előállítanak, vagy eladnak és összeírják a készleteket. Ugyancsak helyszíni szemlét tart a fémátvételi bizottság a kávéházakban, vendéglőkben, kocsmákban és nyilvános egyletekben.

A rekvirálás megkezdésének napját hivatalosan közölni fogják. Ajánlatos, hogy a háztartásában fémtárgyak vannak, a rekvirálás időpontja előtt váltsák be a beváltásra kijelölt cégeknél: így Nagybecskereken Daun Gyulánál és Berényi Bódognál.

— A német főhadiszállás jelentése július 18-ról. A miniszterelnökség sajtóosztálya közli: A német nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Az arcvonal északi részén állásaink előtt számos helyen visszavertünk ellenséges járőröket. Egyik járőrünk Vermellestől keletre az angolok szakában egy tisztet, négy altisztet és tizenegy főnyi legénységet elfogott. A Somme mindkét oldalán ellenségeink tüzéségi előkészítésre használták fel a napot. Azokat az erős támadásokat, amelyek este és éjjel Lozieres és az attól keletre levő állás ellen Biaches, Maisonne, Barleux és Soyecourt ellen irányultak, az ellenség súlyos veszteségei mellett mindent meggyújtottuk. A

Maas területen időnkint élénk tüzelés és kisebb gránátharcok.

Keleti harctér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Az oroszok Rigától délre és délkeletre folytatják erős támadásaikat, amelyek állásaink előtt véresen omlanak össze, ott pedig ahol egészen árkaikba kerülnek ellentámadásainkkal verjük vissza azokat. Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Lényeges esemény nem történt Linsingen tábornok hadcsoportja: A helyzet általánosságban változatlan. Az oroszok támadásait Lucktől nyugatra és délnyugatra könnyűszerrel visszavertük. Bothmer gróf tábornok hadseregénél kisebb előtér csatáktól eltekintve nem volt esemény.

Balkán harctér:

Semmi ujság.

— Kastner alezredes kitüntetése.

A király Kastner Rezső 29. gyalogezredbeli alezredesnek az ellenség szemében tanúsított vitéz és eredményes magatartásának elismeréseként hadiékítményes 3. osztályú vaskorona rendet adományozta.

— Házasság. Grund Oszkár határrendőrségi fogalmazó hátfőn vezette oltárhoz Várady Edit kisasszonyt, dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvéd leányát. Tanúk voltak: a menyasszony részéről Szlavikovszky Szaniszló cs. és kir. alezredes, a vőlegény részéről Lám Rezső határrendőrségi kapitány. Az egyházi szertartást Grund Károly szinai plébános táborigazgató és vőlegény bátyja vezette.

— Kitüntetések. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért, Springvald Szaniszló 29. gyalogezredbeli alezredesnek a Ferenc József rend hadiékítményes lovagkeresztjét, Theuer József 29. gy. ezredbeli főhadnagynak a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet adományozta.

— Katonazene. A katonai parancsnokság közli, hogy a 12. gyalogezred cigányzenekara további rendelkezésig minden szerdán a Kaszinó kerthelyiségében, minden szombaton pedig a Magyar király szálloda előtti kioszkban este 9 órától éjjeli 12 óráig hangversenyezik.

Adomány. Kurländer Imre 50 koronát küldött lapunkhoz, hogy abból 25 koronát a nagybecskereki Vöröskereszt és 25 koronát a katolikus szociális missió egyesület gyermekvédelmi céljaira juttassunk. Az összeget megfelelő helyre küldtük.

— Zsiross Dezső Jótékony hangversenye Antalfalván. Emiatt, hogy Antalfy-Zsiross Dezső az országos hírvé orgonaművész, a budapesti zeneakadémia tanára július hó 23-án Antalfalván jótékony célú orgonahangversenyt tart. Most közlik velünk a nagyérdekes hangverseny műsorát, amely a következő:

1. Mendelssohn: Korálszonáta a „Miatyánk” című korál felett. — 2. Couperin: Soeur Monique. — 3. Dubois: Tokkátá g dur. — 4. Dubois: Pastorale. — 5. Saint-Saëns: I. Rapszódia. — 6. Guilmant: Gyászinduló és szeráfok éneke. — 7. Dubois: „Legyen világosság!”

— A nagybecskereki kukorica-olajgyár. Lapunk múlt pénteki számában már hírt adtunk róla, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet Nagybecskereken kukorica-olajgyárat létesít. A gyárral és egyéb hatóságokkal folytatott tárgyalások most fejeződtek be, úgyhogy a közeli napokban már hozzá is fognak a gyár építési munkálataihoz.

A város polgármestere tekintettel azokra a nagy gazdasági érdekekre, amelyek a gyár felállításához fűződnek, kilátásba helyezte a hitelszövetkezet vezérigazgatójának, hogy a város a legmesszebbmenő kedvezmények nyújtásával fogja lehetővé tenni a gyár megalakulását. A múlt napokban itt tartózkodó bizottság felülvizsgálta a Langweil hamburgi mérnök által készített építési tervezetet és intézkedett az építési anyagok sürgős beszerzése iránt. A gyár a helybeli helymögöbőbevitő hivatal helyén épül és az ott levő gyári épületet az olajgyár céljaira megfelelően átalakítják, a szükséges raktárakat hozzáépítik. Az építkezéshez, amennyiben helybeli munkaerő kellő számban állítható nem lesz, a hadügyminiszterium fogja rendelkezésre bocsájtani a vezetőségnek a szükséges munkásokat. A gyár építését úgy tervezik, hogy az még az ősszel üzembe helyezhető legyen és az idei kukorica termés már feldolgozás alá kerülhessen.

— Jótékony hangverseny Törökbecsén.

Törökbecsén július 16-án este az ottani Vöröskereszt Egylet javára tombolával összekötött hangverseny volt a polg. isk. tornacsarnokában. A tisztá bevétel cirka 1000 korona. A hangverseny meleg és színes volt. Meleggét tette a cél szentsége, színessé pedig a poezisnek, különösen a zeneművészetnek teljes becsü reprodukciói. A színpadon elhangzott darabokról tehetetlen igy rövid híradás keretében beszámolni, mindegyik kiválóan szép volt. A legnagyobb elismerés dr. Könczöl József polgári iskolai igazgatót illeti, aki az estély rendezése körül lelkesedéssel, hozzáértéssel és leleményességgel fáradozott. A rendezésben tevékeny részt vett Iványi Ernő is.

— A férje után a háiba. Tegnap délután Gassmanné Margit nevű nagybecskereki asszony öngyilkos szándékkal szerekcsikát ivott. Az asszony eszméletlenül állapotban a közpórházba szállították. Az asszony azért követte el tette, mert a férje a harctéren elesett. Állapota igen súlyos.

— Fölvétel a gyertyamosi magyar nyelvterjesztő egyesület szegedi konviktusaiba. A gyertyamosi magyar nyelvterjesztő egyesület Szegeden két fiúnevelő intézetet tart fenn és pedig a Sentháromság-utca 9. szám alatt Römer Péter áll. főgimn. hittanár igazgatása alatt és a Kossuth-utca 25. szám alatt dr. Lippay György áll. főgimn. rendes tanár vezetésével. Azon szülők, vagy gyámok, kik fiaikat ez intézetek valamelyikébe felvételetni óhajtják, ebbeli szándékukat július 31-ig jelentésük be a két igazgatóság bármelyikénél irásban. E kérvényhez melléklendők a már a szünnapokban eszkozlendő iskolai beiratás céljára is szükséges okmányok u. m. keresztlevel, iskolai bizonyítvány és oltási, vagy újraoltási bizonyítvány. Az ellátási díj mindkét intézetben egyformán évi 700 (hét-száz) korona és ezenfelül 35 kor. mint felvételi díj szerepel. A fizetett díjak fejében a növendékek részére lakás, élelmezés, mosás, fűtés, világítás és tanári felügyelet jár. A ruházat, tandíj és egyéb iskolai kiadások külön terhelik a szülőket. A növendékek egyenruhát kötelesek hordani. Az intézet célja az idegenajku tanulók megmagyarosítása lévén, úgy a magyar nyelv, mint a magyar szellem ápolása tekintetéből is a társalgási nyelv a magyar. Mindkét intézet feletti a főfelügyeletet a tankerületi kir. főigazgatóság, egészségügyi tekintetben pedig Szeged szab. kir. városi tisztii főorvosa gyakorolja. Prospektussal az igazgatóságok bármelyike készséggel szolgál.

sóink alap számú nehé megel fontos tartós biztos ket, a fentar nemc tosiisa kötele sok é van be ben. zóek, könny tosiás nek, o biztos mente város

vári k mezte 2043/ nyersb utján kalmas rezhett tonai

seregne hadseg Nagygyapju mez, gyűjtés haszná Ezek a téktele nos do tonák ros a ladéka sék be a hulla

fenyész egerek haszná ujabba sát „f mány tak. A kihely ezer h vadáll latok „Ratin pusztit vebb f vezérk tenbil

Hadse Szent Egylet gokat szére. Szeret V. Li posta ha rá levő k

Y

Legtöké mely m PUDER

EREM

— Hadi biztosítás. Felhívjuk olvasóink figyelmét az Augusztus Gyorssegély-alap hadi biztosítási osztálya által mai számunkban közzétett hirdetésére. A mai nehéz időkben, a mikor a mindennapi megélhetés annyira nehéz, különösen fontos, hogy a hadbavonult családfejtartókat, a hozzátartozók haláleset ellen biztosítsák, hogy így biztosítsák jövőjüket, arra a szomorú esetre, ha családfejtartójuk a dicsőség mezején elhal. De nemcsak a hozzátartozók kell hogy biztosítsák hozzátartozójukat, de erkölcsi kötelessége ez a munkaadóknak kiknek sok éven át volt hűségük alkalmazottjuk van bevonulva, — ezek családjaival szemben. A biztosítási feltételek oly kedvezőek, hogy annak terheit mindenki könnyen elviselheti. A tömeges hadi biztosítás érdeke nemcsak a biztosító felnek, de közérdek is, mert a kifizetendő biztosítási összegek sok családot fognak mentesíteni attól, hogy az állam vagy város segítségét vegye igénybe.

— Tímárok figyelmébe. A temesvári kereskedelmi és iparkamara figyelmébe a kerület tímárpárosait, hogy a 2043/1915 M. E. sz. rendelet értelmében nyersbőrt ezentúl csak a Bőrközpont utján szerezhethetnek be. Katonai célra alkalmas nyersbőrt pedig csak azok szerezhethetnek be a Bőrközponttól, akik katonai célra alkalmas bőrt állítanak elő.

— Adjuk a hulladékokat is a hadseregnek. A honvédelmi miniszterium hadsegélyző hivatalának felhívására Nagybecskerek városa is megkezdte a gyapju-, gyapot-, vászon-, pokróc-, nemz-, gummi-, kaucsuk stb. hulladékok gyűjtését, amelyekből a hadsereg által használható cikkeket fognak gyártani. Ezek az anyagok magukban teljesen értéktelenek, de ipari feldolgozással hasznos dolgokat lehet gyártani belőle a katonák részére. Ezért most felhívja a város a közönséget, hogy akinek ilyen hulladéka vannak, engedjék azt át a jelentésként a városgazdai hivatalnak, amely a hulladékok elviteléről gondoskodik.

— Mezei egerek irtására „Ratin“-tenyészet. A patkányok, hörcsögök, ürögök, egerek irtására már régebben jó sikerrel használják a „Ratin“-t. Dr. Raebiger újabban megkísérelte a mezei egerek irtását „Ratin“-nal, melyre a szász tartomány földjei kedvező alkalmat nyújtottak. Az említett területen már a „Ratin“ kihelyezését követő harmadik napon több ezer hullát találtak a földeken, míg a vadállomány vagy más szabadon élő állatok között elhullás nem fordult elő. A „Ratin“-tenyészet tehát mezei egerek pusztítására határozottan alkalmas. Bővebb főlvilágosítással szolgál a „Ratin“ vezérképviselőség: Budapest, VIII., Rotentbiller-utca 30.

— Könyvet a haretérre! Az Országos Hadsegélyző Bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt-Egylete könyveket, füzeteket, képes újságokat kér a haretéren levő katonák részére. A küldemények a Vöröskereszt Szeretetadóomány-osztályához (Budapest, V., Lipót-körut 1.) címzendők. A kir. posta bérmentesen szállítja a csomagot, ha ráírjuk: „Szeretetadóomány a haretéren levő katonák számára.“

Yes-zappan

Ára 3 korona.

Legtökéletesebb és legkellémesebb illatu pipere-zappan mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDER 1, 3, 5 korona dobozonként, — YES KREVI 3 korona tégelyenként.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERENYI BÉLA Diana gyógyszer rőre

Budapest, Károly-körut 5

Karlsbad a háboru alatt.

— Karlsbadi levél. —

A Begától az Adriáig sok jó emberem folytatja küzdelmét ezért a nyomorult létért. Ezeknek szeretném meghálálni a hozzávaló jószágukat, olyanformán mint a Herezeg Ferenc pincérje, aki élete megmentőjének egy jó tanácsosát fizetett, azt ajánlva neki, hogy nyáron ne egyék hachét. Nos hát én minden jó emberemnek csak azt az egyet ajánlhatom: ne tegyen mostanában nagyobb utat, főleg pedig ne utazzék terjedelmesebb podgyással.

Hiszen tudott dolog, hogy a háboru kitörése óta kevesebb a ló s az elkényeztetett emberek kénytelenek voltak úgy Pesten, mint Bécsben egyfogatun robogni a pályaudvarra. Párisban vagy Berlinben ez természetes dolog, de Ausztriában vagy Magyarországon mint mondani szokás „rontja a pozíciót“. Hát bizony nagy is volt az elégedetlenség e szörnyű baj miatt s nem egy előkelőség panaszkodott afelett, hogy mennyit szenvedett a háboru folytán. Most már a hadseregszállítók sem panaszkodnak, se a régi milliomosok se a mágnások se a gazdag spiszerek. Egyszerűen beletörődnek abba, hogy nincs kocsi, nincs autó. Ha sétakocsizásra kell, nem is olyan nagy baj. Hát ne henegejenek se a Práterben, se a Stefánia-uton. Ime egy elintéztet közös ügy.

Már komolyabb az ügy, mikor vasutra készül az ember. Budapesten egy kis türelemmel még csak akad kocsi. Wienben a legélmesebb portás se képes reggel 7 órakor jároművet előteremteni s ha valaki tudni akarja milyen egy rosszul adminisztrált város, az csak menjen a bécsi Ringre, ahol csoportosan állnak a legelőkelőbb szállodák előtt az ideges, türelmetlen idegenek, akik a fürdőbe szeretnének utazni, de tömegesen lemaradnak a vonatról. Az élmesebbik része az utolsó percben felkap a villamosra s ha szépen tud beszélni a kalauz-kisasszonnyal, neki is, meg a kofferjének is jut hely a villamos kocsiában s valahogyan kiér a pályaudvarra. Aki pedig elégedetlen Budapesten, Nagybecskereken Fiumében és szidni meri Bárczyt, Perisieset vagy Viot, azt elküldöm Bécsbe, ezentúl már csak Lueger utódját fogja szidni.

A világot se szeretnék Karlsbadnak ártani, de mi tagadás benne, az se a régi. Hány ember jött ide azért, mert hallotta, hogy itt még zsemlye is van. Hiszen igaz, hogy van. (illetve volt, mert máttól kezdve nincs), ha nem is a régi jó ropogós császárzsemlye, de összeviszva három zsemlye és két darab kétszersült jut napjára egy embernek. Ugye nem sok. Már pedig ettől a mennyiségtől nem térnek el senki kedvéért, mert ez hatóságilag szabályozva van s a pék csak ennyit adhat a kenyérfegy alapján. Azonban megcsik az is, hogy a péknél már kiakasztották a táblát „ausverkauft“, akárcsak a színházban, s mire a vendéglőbe jössz, ott is eladták már a kenyeret, illetve zsemlyét s még jó ha egy darab — gombóchoz jutsz a husod mellett. Van ember, akit ez a kenyéruékléliség kevésbé bánt mint az a nehéz eset, hogy nincs — szivar. Jó szülők gyermeke legyen az a szerencsés halandó, akinek két szivar jut egy nap. De van olyan nap is, mikor egy sinec, a kis trafikokat egyszerűen bezárják, a nagy trafikban pedig udvariasan tudatják, hogy holnap talán lesz. Persze nem minden ember „kedélyes“, mert hát van erre fel nem osztrák is, ezek pedig ilyenkor nem éppen válogatott hangon adnak kifejezést érzelmeiknek. Persze nagy hiány van közlekedési eszközökben is, mire azonban egy szellemes orvos megjegyvezte, hogy Karlsbadba nem kocsikázni, hanem gyalogolni jönnek az emberek. Viszont elég tisztességes áron — a legjobb vendéglőkben is egy teríték ára, négy tál étel, 4 kor. 40-ért

kapható — adnak enni, ámbátor az igazságnak tartozom azzal, hogy a magyar Bártfán, ahol mellesleg mondva époly jó a szénsavas viz és fürdő, sokkal jobban és olcsóbban lehet enni. Bártfán 6 korona 50 fillér az egész napi penzió, de olyan finomat adnak és olyan bőven, hogy a karlsbadi Pupp se tud vele versenyezni. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a rendkívüli viszonyok között az osztrák fürdő drága, hanem azt, hogy a magyar még olcsóbb és — jobb.

Ennyi baj legyen, mondják a karlsbadi szálló- és villatulajdonosok. Nagyobb baj ennél, hogy az idén nincs se angol, se orosz, se francia. S hol vannak az idők, mikor itt nyaraltak Vilmos és Ferenc József császárok és királyok. A nagy Bismarck itt pihent a gallér Milán itt bakkozott s a hatalmas perzsaszah is meleg vizet ivott. Ferdinánd cár, akkor még csak bolgár fejedelem hűségesen itta söbbi Albert király, ki alighanem erősen hozzájárult ahhoz, hogy ma világháboru tartja izgalomban a kedélyeket, itt esillapította megviselt idegeit, sőt még a furfangos Nikita se került el a cseh fürdőt, hanem bosszu tartózkodásra jött el Daniló és Mirkó fiaival. A most nagy bajban levő György görög király szintén sprudelt ivott s az öreg Clemenceau ismételtén tért vissza a Tepl partjára. Hiszen az itt felsoroltak közül a nagyobbik rész elköltözött abba, se a hazába, ahol már nem panaszkodnak az emberek gyomorbántalmakról, de azok közül, akik életben maradtak, kevés híres ember jöhetne el ma Karlsbadba. Főleg két náció népesíti be most a fürdőt: a német, akit a jó koszt és kenyér csábít ide s a magyar, mivelhogy nagyon is jól táplálkozott.

Persze jóval kevesebben vannak mint egykoron voltak, de azért hétezerrel több ez idén a fürdővendégek száma, mint tavaly volt. A világ legpazarabb szállója, az Imperial, az idén zárva van, nagy bosszuságára azoknak, akik hívei az ótörái flirtnek (hivatalosan teának hívják) s egy kis baccarának. Azért jut is marad is, egyikből is, másikkól is, mivelhogy Karlsbad világfürdő, az pedig el nem lehet játék és szerelem nélkül.

Egykoron Goethe és Schiller Karlsbad leghűségesebb vendégei közé tartoztak. A nagy költők ugylátszik azóta jobb gyomru emberek, vagy nagyobb csendben várják be a Muzsa csókjait, tény az, hogy nincs itt belőlük. Annál több a művész. Grünfeld Alfréd, régi törzsvendég, Strausz Oszkár, a Varázskeringő szerencsés kezű szerzője is itt üdül. A bécsi opera három tenoristája, Schmedes, Piccaver, Miller a Kaiserparkban tarokkoznak, Knüpfler hatalmas baritonja itt pihen s a hölgyek nem tudnak eleget rajongni a 18 éves Korngold Erichért, aki máris hírneves zeneszerző. De hányan vannak, akit a világhír nem vett szárnyára. A szokottnál erősebben van képviselve a főúri világ s az Alte Wiese egyik népszerű alakja Fiume volt kormányzója, Nákó Sándor gróf.

Hogy háboru van, az voltaképpen nem látszik meg Karlsbadon. A nép mulat akár a békében. A panem et circensis izgatja most is a tömeget. A kenyér reggel, mikor libasorban, a kenyérfegygyel a kezükben állanak a sütők boltja előtt, a cirkusz este, mikor ugyanolyan tömegben tódnak a színházba vagy a hangversenybe. S mindakettőből bőven jut. A különbség csak az, hogy a nők nem öltöznek olyan pazarul, s a férfiak nem játszanak olyan magas összegekbe, mint békében. (A hadseregszállítók még nem járnak Karlsbadba.) Korábban is kelnek mint a háborut megelőző években, mintha a fürdő visszanyerte volna a régi jellegét, — az emberek ide gyógyulni járnak. Mintha az emberek jobban vigyáznának az egészségükre ebben a szörnyű időben, mikor annyian pusztulnak.

B. L.

Felhívás hadi biztosításra.

Az Augusztai Gyorssegély-Alap hadibiztosító osztálya

hadibiztosítást köt harctéren levő, vagy oda induló katonáink ott, vagy **halalesetére** mersékelt egyebükt bekövetkeztető díjtételek mellett.

A biztosítás a hadbavonult

özvegyének és árváinak illetve a biztosító félnek

1000 koronát biztosít **45** koronáért, ha **70** koronáért, ha aktív, népfőlkelő és vagy tartalékos.

A biztosítás **40 ezer koronáig** szólhat, személyes jelentkezést nem igényel, mert megbízott által is megköthető.

Orvosi vizsgálat nincs. Pótdíj nincs. A biztosítás egy évig érvényes és a díj 5 havi részletben fizethető, de a biztosítás már az első részlet megfizetése után azonnal hatályba lép.

Az eddigi biztosítás összege **180 millió korona.**

Fővilágosításal készséggel szolgál és a biztosítást felveszi

(1087-101)

Havas Dániel városi számvevő.

FÖLDBÉRLET.

Törökbecse község határában több dűlőjében fekvő mintegy **473 kat. holdnyi szántó, legelő, rét, ut, csatorna, árok**, Raity Zsiva nevére álló ingatlan **1916. évi október hó 1-től 1917. évi szeptember hó 30-ig** lesz bérbeadva.

Az árverést **1916. évi július hó 25-ik napján délelőtt 10 órakor** Törökbecse község-házánál fogom megtartani.

Árverési feltételek alulírott zárgondnok törökbecsei lakásán tudhatók meg.

LÁSZLÓFFY GYULA zárgondnok.

ÜZLET

mellékkelhelyiségekkel a Hunyadi-utca **Eisenstädter**-féle házban **november 1-re**, esetleg augusztus hó 1-re kiadó. — Bővebbet

Eisenstädter S. Ignác urnál

Torontáltorda község előljáróságától.

Árverési hirdetmény.

A község 7500 hold vadászterületét **f. évi július hó 23-án reggel 8 órakor** Torontáltorda község-házánál nyilvános árverés útján **f. évi augusztus 15-től** kezdődő 6 egymásután következő évre haszonbérbe adja.

Az árverezni óhajtok a helyszínen jelenjenek meg.

Az árverési feltételek Torontáltorda község-házánál megtekinthetők.

Torontáltorda, 1916. évi július hó 18-án.

Az előljáróság.

Árlejtési hirdetmény.

A kistárnoki gk. román templom tatarozására, az aradi gk. szentszék 1656—1913. számú rendelete alapján, ezennel árlejtést hirdetünk, mely **f. évi július hó 30-án d. e. 8 órakor** fog megtartatni.

A kikiáltási ár 7660 koronában állapítatik meg. A tervezet, a költségvetés, valamint a feltételek a plébánia hivatalban megtekinthetők.

Az árverelni szándékozók a versenyterületen személyesen jelenjenek meg, de az utazási költség meg nem térített. Az árverők kötelesek zárt írásbeli ajánlatokat is benyújtani, amelyek a plébánia-hivatal vezetője által csak 24 órával az árverés megkezdése előtt fogadhatók el s amelyek csak a szóbeli árverés megtörténte után bontatnak fel.

Aki a munkát elvállalja, köteles az árlejtés megkezdése előtt 5% óvadékot készpénzben vagy elfogadható értékpapírban a templomgondnok kezéhez letenni, amely összeg a szerződés aláírása előtt 10 %-ra kiegészítendő.

Az egyházközség fentartja magának a jogot, hogy ezen munkálatokat annak a vállalkozónak adja át, akiben a munka kivitelére legtöbb erkölcsi garanciát lát.

Kistárnok, 1916. július 17.

Petru Tylra,
elnök.

Todor Balos,
jegyző.

Hirdetéseket

**júnyos árértékelés a
Torontál**

pol. napilap kiadóhivatala.